

چکیده فارسی

مقدمه: گزارش دهی و افشای خطاهای پزشکی چالشی اساسی در ایمنی بیمار و ارتقای کیفیت خدمات هست، هدف از مطالعه حاضر ارائه الگوی مدیریتی گزارش دهی و افشای خطا در بیمارستان‌های آموزشی وابسته به دانشگاه علوم پزشکی ایران است.

روش پژوهش: پژوهش حاضر در چندین مرحله شامل مطالعه تطبیقی نظام‌های گزارش دهی و افشای خطا در کشورهای منتخب، انجام مصاحبه‌های عمیق نیمه ساختاریافته به روش کیفی و با رویکرد گراند تئوری، طراحی الگوی مدیریتی به‌وسیله هم‌اندیشی خبرگان و اعتبار سنجی مدل به روش دلفی در بیمارستان‌های آموزشی وابسته به دانشگاه علوم پزشکی ایران است. نمونه‌های مورد مصاحبه شامل کارکنان، کارشناسان و مدیران در همه سطوح مدیریتی شامل وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، معاونت درمان و بیمارستان‌های زیرمجموعه دانشگاه علوم پزشکی ایران در سال ۱۳۹۸ بود.

یافته‌ها: عوامل مختلفی شامل علل مستقیم، عوامل مداخله‌گر و عوامل زمینه‌ای باعث کم گزارش دهی و نقص در گزارش دهی و افشای خطاها می‌شوند. در بحث نقص گزارش دهی خطاها ۴ تم اصلی در مطالعه مشخص شد که شامل کوه یخ گزارش دهی و افشای خطاها، ضعف گزارش دهی، کم گزارش دهی خطا و عدم افشای خطا بود. بیشترین مشکل در نقص گزارش دهی عدم همکاری پزشکان در گزارش دهی خطاها، کمیته‌های ایمن بیمار، جلسات تحلیل ریشه‌ای خطا و اتخاذ رویکردهای پیشگیرانه خطا بود.

نتیجه‌گیری: علیرغم رخداد فراوان خطاهای پزشکی ولی میزان گزارش دهی و افشای خطاها هنوز بسیار پایین است و تنها گزارش چند نوع خطای محدود در بیمارستان‌ها روتین هست و بقیه خطاها به‌صورت معدود و موردی گزارش می‌شوند. ایجاد یک سیستم گزارش خطای اختیاری (انگیزشی)، برنامه‌ریزی و آموزش از سطح دانشگاه تا بیمارستان‌ها، ملزم کردن پزشکان و سایر کارکنان به گزارش دهی و شرکت در جلسات تحلیل خطا و ارزیابی عملکرد آن‌ها در زمینه ایمنی بیمار می‌تواند باعث ایجاد فرهنگ ایمنی و افزایش میزان گزارش دهی خطاها شود.

کلیدواژه‌ها: گزارش دهی خطا، ایمنی بیمار، بیمارستان، ایران